PREMISELE MOTIVAȚIONALE PRIVIND IMPLICAȚIILE LOGISTICII VERZI ÎN PROMOVAREA BENEFICIILOR ACHIZIȚIILOR DURABILE

Elena CARP,
ORCID: 0000-0003-0399-6141
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract. *In this paper, the author addresses the issue of green logistics and its role in companies that can determine the most important and necessary premises in promoting the benefits of sustainable procurement which can ensure both financial and sustainable performance through the use of green practices. For these reasons, green logistics involves implementing sustainable practices that are beneficial to the environment, society and the economy.*

Keywords: *green logistics, sustainable procurement, sustainability, environmental benefits, environment, sustainable performance.*

Introducere. În promovarea performanței durabile prin aspectul de mediu, social și economic, logistica verde devine o prioritate necesară dar și o premisă motivațională pentru promovarea beneficiilor achizițiilor durabile. Beneficiile logisticii verzi pentru climă, planetă și populație nu au fost niciodată mai clare sau mai importante ca acum. Devenind un subiect de mare interes și privită din ce în ce mai mult ca o sursă de avantaj competitiv la care pot profita companiile inovatoare, logistica verde reprezintă o strategie importantă în aprovizionarea și achizițiile durabile ale unei companii care constituie cheia eforturilor de a promova sustenabilitatea. Cu toate acestea, există adesea întrebări în rândul practicienilor cu privire la ce exact sunt achizițiile durabile, cine ar trebui să fie implicat, de ce ar trebui efectuate și cum pot fi realizate, astfel încât să asigurăm un echilibru mai durabil între obiectivele economice, de mediu și cele sociale.

Achizițiile durabile joacă un rol strategic în eforturile unei afaceri de sustenabilitate care s-a angajat să respecte standardele și acordurile recunoscute internațional pentru responsabilitatea corporativă. Companiile care practică **achizițiile durabile** achiziționează resursele de care au nevoie pentru a face afaceri în vederea diminuării impactului lor asupra mediului, dar și pentru a adopta practici mai durabile și mai ecologice în fiecare aspect al afacerii lor.

Scopul lucrării reflectă rolul logisticii verzi în promovarea beneficiilor achizițiilor durabile, prezentându-se argumente în susținerea implementării achizițiilor sustenabile în scopul atingerii unei performanțe durabile.

Metodologia cercetării. Pentru realizarea studiului autorul a utilizat metode universale și specifice de cercetare științifică precum dialectica, observația, sinteza teoretică, inducția și deducția, analiza și sinteza, comparația, analiza de documente, comparația, analiza tendinței ș.a.

Rezultatele cercetării. Luând în considerație consecințele de mediu, sociale și economice, achizițiile durabile constituie un angajament față de practicile de logistică verde. În domeniul achizițiilor ecologice, organizațiile își pot satisface nevoile de bunuri, servicii și utilități într-un mod care să obțină un raport calitate-preț, respectând în același timp principiile dezvoltării durabile.

Implicația logisticii verzi constă în provocarea achizițiilor durabile de a integra considerațiile de mediu și sociale în procesul de achiziție. Una dintre cele mai eficiente metode este de a alege criteriile de selecție adecvate, având în vedere durabilitatea, de a informa în mod clar potențialii ofertanți și de a asigura îndeplinirea cerințelor în mod corespunzător.

În calitate de criterii de selecție pot servi următoarele exemple:

Tabelul 1. Criteriile de selecție sustenabilă

Economic	Social	De mediu
Experiență anterioară/actuală Acreditare de către organizație independentă de certificare.	Acreditare de către o organizație independentă de certificare la un standard.	Impactul materialelor utilizate și al proceselor de producție.
Productivitate/capacitate de serviciu.	Dovezi că lucrătorii își cunosc drepturile și responsabilitățile la locul de muncă.	Impactul ambalajului.
Robustețe/inovație de proiectare.	Prezența unor sindicate independente sau a unor comitete eficiente de conducere/ lucrători care abordează prioritățile lucrătorilor, inclusiv salariul, orele și condițiile.	Impactul transportului.
Costul produsului pe întreaga durată de viață	Practici și condiții ale furnizorilor.	Impactul ciclului de viață al produsului.
Costul de schimbare a furnizorului actual.	Participarea la inițiative cu mai multe părți interesate care educă și schimbă practicile pentru a aborda problemele înrădăcinate.	

Sursa: elaborat de autor în baza CIPS, Chartered Institute of Purchasing and Supply Chain (2013), Achiziții etice și durabile [6]

Implicația logisticii verzi asupra achizițiilor în curs de desfășurare s-a observat prin dezvoltarea unui standard specific capabil să ghideze fiecare decizie de achiziție ISO 20400 Standard pentru achiziții durabile. [10]

Format pe baza ISO 26000 pentru Responsabilitate Socială, achizițiile durabile, se bazează pe:

1. Evaluarea „culturii de cumpărare ” organizațională, înțelegând prin acest aspect cum și de la cine cumpără/vinde organizația, controlul asupra furnizorilor, precum și capacitățile acestora de a satisface cerințele ecologice, dacă aceste cerințe sunt realiste și exprimate clar.
2. Cunoașterea lanțului de aprovizionare al organizației prin care putem evalua costul lanțului de aprovizionare dar și impactul furnizorilor asupra societății și asupra mediului.
3. Gândirea strategică prin intermediul căreia luăm în considerare riscurile și oportunitățile de a colabora mai strâns cu principalii furnizori de-a lungul întregului ciclul de viață al produselor și serviciilor.
4. Asigurarea factorilor de decizie în conștientizarea beneficiilor, oportunităţilor și posibilelor consecințe ale implementării achizițiilor durabile în organizație.

Orice standard specific pentru achiziții durabile este dezvoltat în baza unor principii ale logisticii verzi ca premise ce implică realizarea achizițiilor durabile și obținerea de beneficii (Figura 1).

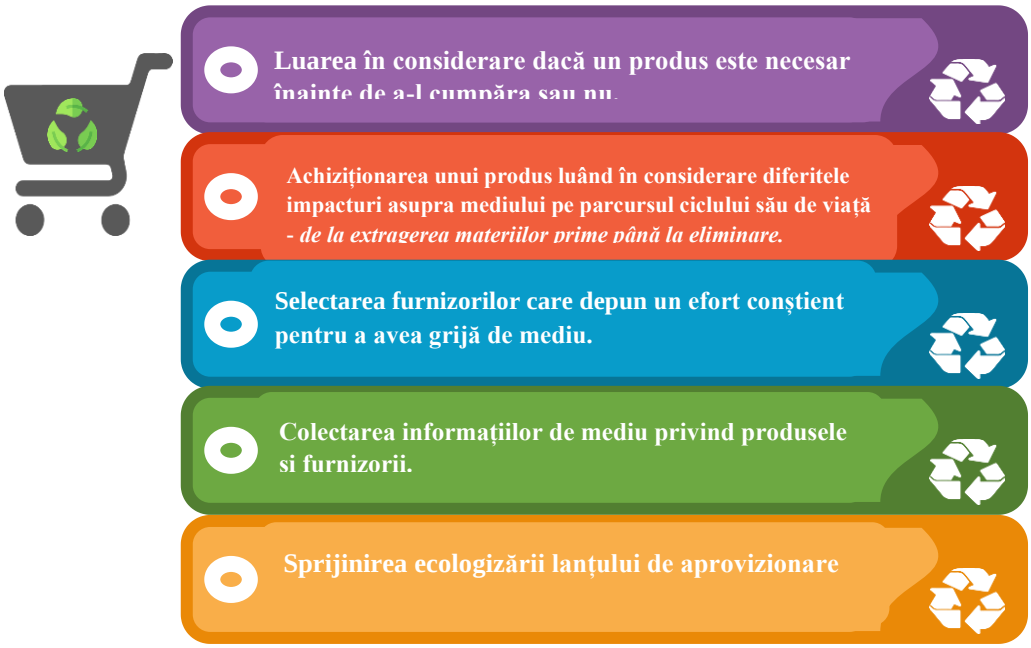

Figura 1. Principii ale logisticii verzi pentru standarde de achiziții durabile.
Sursa: Elaborat de autor

În prezent, există prejudecata, larg răspândită în societate, conform căreia, produsele, serviciile şi lucrările ecologice sunt mai scumpe decât cele neecologice [14]. Această poziție, însă, nu este una exhaustivă, pentru că nu cuprinde întregul ciclu de viaţă al produsului. Astfel, la analiza unui anumit produs trebuie luate în calcul:

- costurile inițiale de achiziţie (livrare, instalare, punere în funcţiune etc.);
- costurile de funcţionare (inclusive, consum de energie, piese de schimb etc.);
- costurile de întreținere și/sau revizie;
- costul de la sfârşitul ciclului de viaţă (scoaterea din uz şi eliminarea/reciclarea). [16]

Dacă ne ghidăm după principiul prețului mai mic, este posibil să concluzionăm că serviciile, produsele sau lucrările durabile/ecologice sunt mai costisitoare, respectiv nu ar fi eligibile din punctul de vedere al părților contractante care, precum știm, se conduc cel mai des în alegerile lor după criteriul celui mai mic preț. Însă, dacă luăm în calcul toate cheltuielile până la sfârşitul ciclului de viaţă se poate întâmpla ca un produs/serviciu durabil/ecologic să devină mai ieftin, iar impactul acestuia asupra mediului să fie mai mic sau chiar egal cu zero. Astfel, pentru a înțelege clar implicațiile logisticii verzi asupra beneficiilor promovării achizițiilor durabile, este necesar să analizăm atât principiile acesteia de funcționare, standardele pentru achiziții durabile, factorii interni și externi, dar și criteriile de atribuire a contractelor de achiziții.

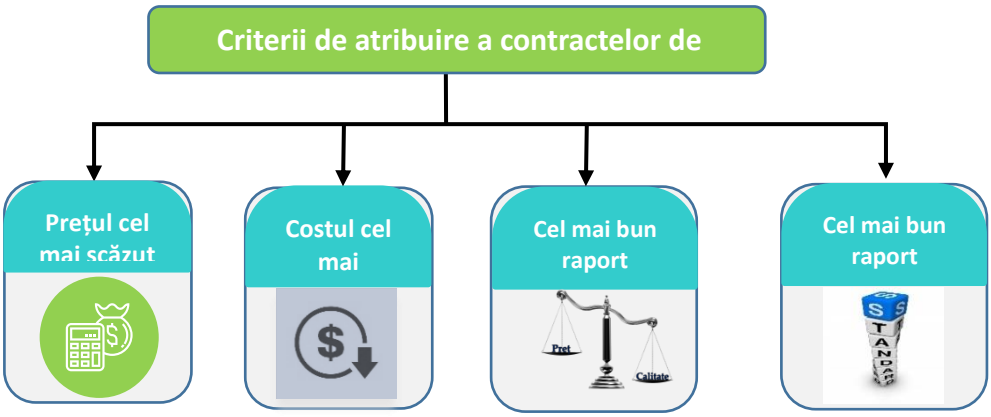

Figura 2. Criterii de atribuire a contractelor de achiziții.
Sursa: Elaborat de autor în baza [3]

În abordarea sustenabilității în achiziții există atât factori externi, cât și interni care afectează practicile de achiziții durabile. În opinia autorului, cei mai importanți trei factori pentru achizițiile durabile sunt:

1. Legislația și reglementările;
2. Concurența în industrie și presiunea părților interesate;
3. CSR și realizarea unei schimbări reale.

Prin prisma premiselor motivaționale în ce privește implicațiile logisticii verzi în obținerea beneficiilor achizițiilor durabile, am identificat opt cerințe ale achizițiilor durabile:

4. Înțelegerea acțiunilor globale, regionale și locale;
5. Sprijin din partea misiunii, culturii, strategiei și oamenilor;
6. Conducere dedicată CSR;
7. Integrarea luării deciziilor strategice și operaționale;
8. Măsurarea performanței și sisteme de recompensă adecvate;
9. Abordarea sistematică a managementului riscului;
10. Comunicare transparentă și bine structurată;
11. Considerarea durabilității ca pe o oportunitate de inovare.

Implicațiile logisticii verzi în promovarea achizițiilor durabile oferă soluții optime și eficiente, care contribuie la aplicarea unor bune practici, ce determină obținerea a numeroase beneficii cu impact pozitiv pe cele 3 dimensiuni: mediu, economic, social.

Beneficiile comerciale ale achizițiilor durabile:

1. Respectarea reglementărilor și a legilor aplicabile;
2. Asigurarea continuității afacerii și a securității aprovizionării;
3. Minimizarea riscurilor de afaceri;
4. Gestionarea reputației și a percepțiilor clienților;
5. Controlul costurilor prin adoptarea unei abordări corecte a ciclului de viață al produsului;
6. Economii prin utilizarea eficientă a resurselor și gestionarea cererii.

Beneficiile ecologice ale achizițiilor durabile:

1. Reducerea deșeurilor și a poluării;
2. Reducerea emisiilor de carbon;
3. Reducerea consumului de energie;
4. Limitarea impactului negativ al achiziției din surse necertificate;
5. Restaurarea biodiversității.

Beneficiile sociale ale achizițiilor durabile:

1. Îmbunătățirea condițiilor de viață și a bunăstării angajaților;
2. Răspândirea conștientizării cu privire la acțiunile climatice;
3. Îmbunătățirea angajamentului, a moralului și a implicării comunității;
4. Presiune asupra pieței pentru acțiuni responsabile;

5. Eliminarea practicilor de muncă neloiale și inechitabile;

Concluzii. Constituind un instrument care încurajează încorporarea criteriilor ecologice în contractare a companiilor, în desfășurarea activităților acestora, achizițiile durabile de bunuri și servicii cu impact mai mic asupra mediului contribuie la reducerea amprentei ecologice dar în același timp la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă. [2]

Rolul logisticii verzi este unul indispensabil în promovarea achizițiilor durabile atâta timp cât companiile se confruntă cu alegeri concurente, iar acestea în mod continuu trebuie să aleagă resursele cu cel mai mic impact negativ asupra sănătății umane și a mediului. Astfel, implicațiile logisticii verzi determină premisele necesare de a motiva companiile să depună în continuare efort pentru a-și asigura și orienta achizițiile durabile spre conținuturi reciclate, implementând practici verzi de eliminare a impactului negativ care aduc beneficii economice, sociale și de mediu.

Referințe bibliografice

1. AGYABENG-MENSAH, Yaw, AFUM, Ebenezer, ACQUAH, Innocent Senyo Kwasi, DACOSTA, Essel, BAAH, Charles, AHENKORAH, Esther, The role of green logistics management practices, supply chain traceability and logistics ecocentricity in sustainability performance. In: The International Journal of Logistics Management, 2020, vol. 32, nr.2, pp. 538-566, ISSN: 0957-4093, DOI: https://doi.org/10.1108/IJLM-05-2020-0187.
2. Buying green! A handbook on green public procurement, 3rd Edition, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016, ISBN: 978-92-79-56848-0, DOI: 10.2779/246106, © European Union, https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Buying-Green-Handbook-3rd-Edition.pdf
3. Conceptul de durabilitate în Legea Achizițiilor Publice: Reglementare versus aplicare. In: „Consolidarea Achizițiilor Publice Durabile în Republica Moldova –
4. TEIXEIRA, Cassia Regina Bianchini, ASSUMPÇÃO, Andre Luis, CORREA, Andre Luiz, SAVI, Antonio Francisco, PRATES, Glaucia Aparecida, The contribution of green logistics and sustainable purchasing for green supply chain management. In: Independent Journal of Management & Production, 2018, vol.9, nr. 3, pp. 1002-1026, **ISSN: 2236-269X, DOI:** https://doi.org/10.14807/ijmp.v9i3.789.
5. World Bank, 2021 The World Bank. Global Public Procurement Database. Disponibil online: https://www.globalpublicprocurementdata.org/gppd/
6. https://www.cips.org/
7. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13352-2020-INIT/ro/pdf

8. https://ecologia.by/number/2020/11/Zelenye_zakupki_filosofiya_razumnogo_upravleniya/
9. https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement_en
10. https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/store/en/ISO%2020400_Sustainable_procur.pdf
11. www.mf.gov.md
12. www.mtender.gov.md
13. https://www.sustainablepurchasing.org/
14. https://tender.gov.md/sites/default/files/document/attachments/md_guide_to_spp_ro_final_28feb2018_0.pdf
15. www.tender.gov.md
16. http://viitorul.org/files/library/Conceptul%20de%20durabilitate%20in%20legea%20achizitiilor.pdf